

μάθε τα δικαιώματά σου

οδηγός για έφηβους και νέους

κανόνες

σεβασμός

ελευθερία

συμμετοχή

προστασία

ισότητα

δικαιοσύνη

ενημέρωση

πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας

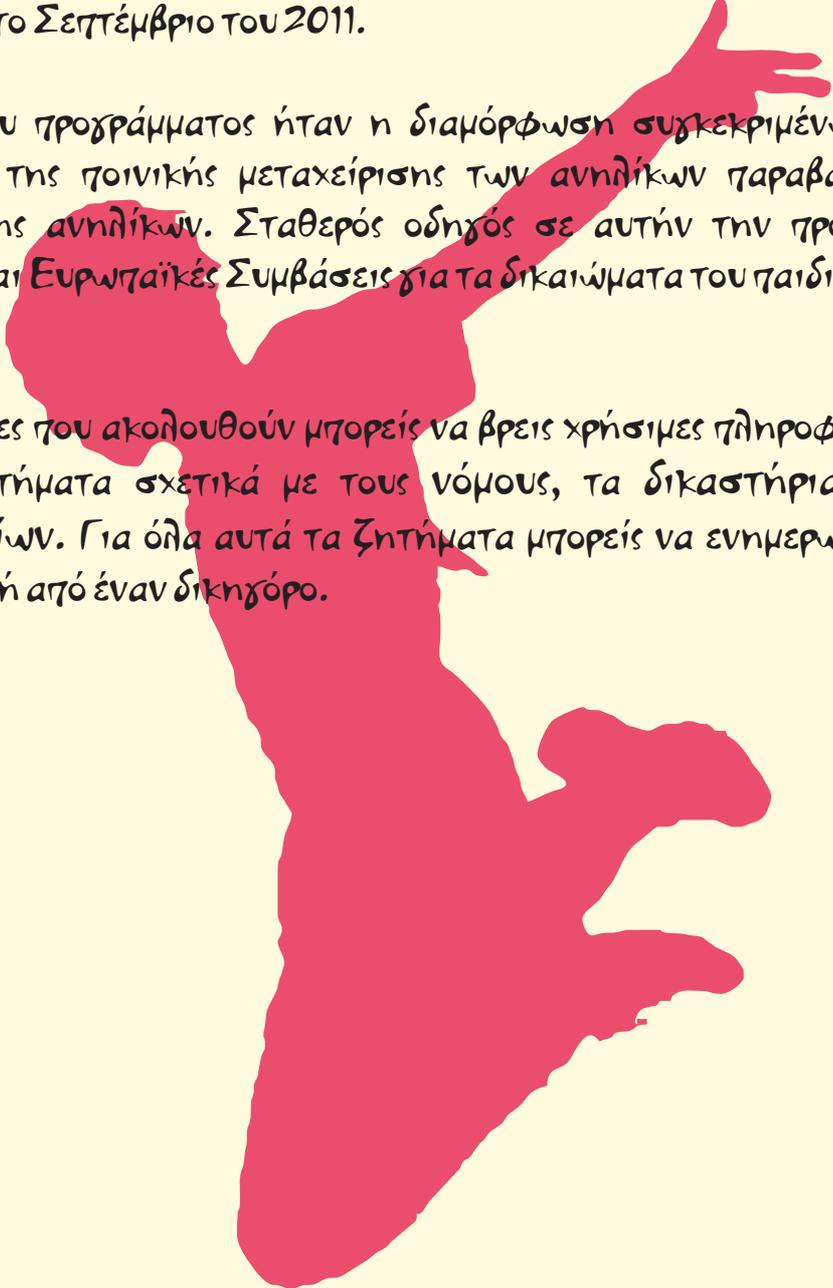

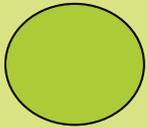
ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Η περιήγηση αυτή στο σύστημα δικαιοσύνης των νέων είναι μια πρωτοβουλία που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος JUST. Το πρόγραμμα υλοποίησε η ΑΡΣΙΣ σε συνεργασία με άλλες δύο κοινωνικές οργανώσεις, τη Save the Children Ιταλίας και την Save the Children Ρουμανίας από το Σεπτέμβριο του 2009 έως το Σεπτέμβριο του 2011.

Στόχος του προγράμματος ήταν η διαμόρφωση συγκεκριμένων προτάσεων για την βελτίωση της ποινικής μεταχείρισης των ανηλικών παραβατών από το σύστημα δικαιοσύνης ανηλικών. Σταθερός οδηγός σε αυτήν την προσπάθεια στάθηκαν οι Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού.

Στις σελίδες που ακολουθούν μπορείς να βρεις χρήσιμες πληροφορίες και συμβουλές για πολλά ζητήματα σχετικά με τους νόμους, τα δικαστήρια, τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Για όλα αυτά τα ζητήματα μπορείς να ενημερωθείς επίσης από ειδικές υπηρεσίες ή από έναν δικηγόρο.

Δεν χρειάζεται να έχει παραβεί κανείς το νόμο για να μάθει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του σε σχέση με τους **νόμους** και τη **δικαιοσύνη**. Είναι καθήκον και δικαίωμα όλων των πολιτών να γνωρίζουν βασικά πράγματα για τους νόμους και τα **δικαστήρια**.

Η κοινωνική ζωή διέπεται από κανόνες στους οποίους θα πρέπει να υπακούμε. Οι κανόνες αυτοί μας εξηγούν πως πρέπει ο καθένας από εμάς να συμπεριφέρεται συμμετέχοντας στην κοινωνική ζωή. Η κοινωνία ονομάζει τους κανόνες αυτούς **κανόνες δικαίου** ή **νόμους** και έχει αναθέσει σε κάποιους ανθρώπους να προστατεύουν τους νόμους και να παίρνουν αποφάσεις σε περίπτωση που κάποιος/κάποια δεν τους ακολουθεί. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι συναποτελούν το **σύστημα ποινικής δικαιοσύνης**.

Ο νόμος μας πληροφορεί ποιες πράξεις μας είναι κοινωνικά αποδεκτές και ποιες όχι. Δηλαδή ποιες πράξεις είναι **παραβάσεις** και **απαγορεύονται** και ποιες πράξεις επιτρέπονται. Για τις πράξεις που απαγορεύονται ο νόμος μας λέει ποιες **ποινές** και **ποια μέτρα** θα πρέπει να επιβάλλονται στους παραβάτες.

Νόμοι του κράτους είναι όσοι έχουν ψηφιστεί στη βουλή,
τα προεδρικά διατάγματα, οι υπουργικές αποφάσεις
και τα αστυνομικά διατάγματα.

Το Σύνταγμα είναι ο ανώτερος όλων των νόμων. Το σύνταγμα είναι ισχυρότερο από όλους τους νόμους και τις άλλες νομικές πράξεις της πολιτείας, οι οποίες θα πρέπει να συμφωνούν με αυτό. Το σύνταγμα περιλαμβάνει διατάξεις για το πολίτευμα, για τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών και για τις λειτουργίες των τριών εξουσιών:

τη νομοθετική που αφορά στην θέσπιση των νόμων
την εκτελεστική που αφορά στην εφαρμογή των νόμων
τη δικαστική που αφορά στην απονομή της δικαιοσύνης σε περίπτωση παραβίασης των νόμων

Τα περισσότερα άρθρα του συντάγματος έχουν γενικό χαρακτήρα και προσφέρουν κατευθύνσεις προς τους ανθρώπους που φτιάχνουν τους νόμους, δηλαδή τους νομοθέτες αλλά και προς όσους εφαρμόζουν τον νόμο (Αστυνομικές Αρχές, Δικαστικές Αρχές).

Κάθε πολίτης μπορεί να επικαλείται το σύνταγμα για να υπερασπιστεί τα θεμελιώδη δικαιώματα του όπως:

την ισότητα όλων των πολιτών απέναντι στον νόμο
την προστασία της προσωπικότητάς του
την προστασία της ζωής του
την προστασία της τιμής του
την προστασία της ελευθερίας της γνώμης του, της
δηλώσεως και της θρησκευτικής του συνείδησης
της απαγόρευσης των βασανιστηρίων και της
σωματικής και ψυχολογικής βίας κλπ.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι πολίτες ισχυρίζονται σε ένα δικαστήριο ότι κάποιος νόμος ή πράξεις της πολιτείας παραβιάζουν το σύνταγμα. Γι' αυτές τις περιπτώσεις τα δικαστήρια θα κρίνουν εάν ο ισχυρισμός αυτός είναι σωστός.

Οι διεθνείς συμβάσεις που έχουν επικυρωθεί από την Ελληνική Βουλή έχουν επίσης την ισχύ του νόμου και μάλιστα αυξημένη ισχύ!

Για παράδειγμα, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, που έχει επικυρωθεί από τη χώρα μας, προβλέπει μέτρα προστασίας των παιδιών, που πρέπει να γίνονται σεβαστά από τους Έλληνες νομοθέτες αλλά και από όλες τις υπηρεσίες που ασχολούνται με τα παιδιά.

Οι διεθνείς συμβάσεις αποτελούν κανόνες δικαίου ή αλληλώς νόμους, οι οποίοι ανήκουν στο Διεθνές Δίκαιο γιατί συμφωνούνται, υπογράφονται και επικυρώνονται από διαφορετικές χώρες σε διεθνές επίπεδο. Αμέσως μετά το σύνταγμα οι πιο ισχυροί κανόνες δικαίου είναι οι διεθνείς συμβάσεις που έχει υπογράψει η κάθε χώρα.

Αφού συμφωνηθούν οι διεθνείς συμβάσεις πρώτα υπογράφονται και μετά επικυρώνονται. Η υπογραφή της σύμβασης από την κάθε χώρα σημαίνει ότι συμφωνεί με το περιεχόμενο της σύμβασης. Η επικύρωση της σύμβασης από την κάθε χώρα σημαίνει ότι δεσμεύεται να εφαρμόσει το περιεχόμενο της σύμβασης.

Η σύμβαση του ΟΗΕ για

1.

Κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του νόμου έχει το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειάς του. Το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του και την ανάγκη του για επανένταξη στην κοινωνία, βοηθώντας το να αναλάβει έναν εποικοδομητικό ρόλο.

2.

Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα κράτη επαχρηνούν ιδιαίτερα ώστε:

α) Κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απαγορεύονταν από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν

β) Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον το δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

I) Να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του (Τεκμήριο της Αθωότητας)

II) Να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση για τις εναντίον του κατηγορίες απευθείας ή μέσω των γονέων του και των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του.

III) Να κρίνεται η υπόθεση του χωρίς καθυστέρηση από αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μια δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού.

Τα ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ του ΠΑΙΔΙΟΥ

2.

IV) Να μην υποχρεώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενοχή του και να του δίνεται η δυνατότητα να επιτυγχάνει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης σε συνθήκες ισότητας.

V) Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής, ενώπιον μια ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο.

VI) Να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα, σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται.

VII) Να αντιμετωπίζεται η ιδιωτική του ζωή με απόλυτο σεβασμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Τα συμβαλλόμενα κράτη προσπαθούν να προάγουν τη θέσπιση νόμων και διαδικασιών που να μπορούν να εφαρμοστούν ειδικά σε παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή έχουν καταδικαστεί για παράβαση του ποινικού νόμου και ιδιαίτερα:

α) Τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω από το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του ποινικού νόμου.

β) Την εισαγωγή μέτρων παράκαμψης της ποινικής διαδικασίας, εφόσον αυτό είναι δυνατόν, με την προϋπόθεση ότι τηρείται απόλυτος σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

3.

4.

Οι διατάξεις που αφορούν την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλην της επιμέλειας, θα πρέπει να εξασφαλίζουν στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και να είναι ανάλογη της κατάστασής τους και της παράβασης που διέπραξαν.

“ Η σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20 Νοεμβρίου του 1989.

Έως σήμερα έχει επικυρωθεί από 191 χώρες, ενώ δεν την έχουν επικυρώσει δύο χώρες.

Η Ελλάδα την επικύρωσε στις 2 Δεκεμβρίου του 1992.

”

Πολλά παιδιά κατά τη διάρκεια της εφηβείας τους μπορεί να κάνουν κάποια πράξη που είναι ενάντια στο νόμο. Σε πολλές περιπτώσεις τα παιδιά αυτά δεν γνώριζαν ότι έκαναν κάτι σοβαρό. Το έμαθαν αργότερα, όταν συνελήφθησαν από την αστυνομία και βρέθηκαν στην αίθουσα κάποιου δικαστηρίου. Εκείνη τη στιγμή συνειδητοποίησαν ότι θα πρέπει να γνωρίζουν περισσότερα για τους κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούν στην κοινωνική τους ζωή και τις συνέπειες που θα υπάρξουν αν τους παραβούν.

Για τα προβλήματα που παρουσιάζονται ειδικά στις σχέσεις μεταξύ των ανηλίκων και του νόμου, υπάρχει το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης ανηλίκων. Στο σύστημα αυτό εργάζονται όπως θα δούμε παρακάτω οι αστυνομικοί των τμημάτων ανηλίκων, οι εισαγγελέεις ανηλίκων, οι δικαστές ανηλίκων και οι επιμελητές ανηλίκων.

Σύμφωνα με τις διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, το προσωπικό, που σε κάθε περίπτωση και για οποιοδήποτε λόγο, βρίσκεται σε επαφή με νέους θα πρέπει να είναι ειδικό, εξειδικευμένο, ειδικά εκπαιδευμένο και καταρτισμένο συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτών, των συμβούλων, των κοινωνικών λειτουργών, των ψυχιάτρων και των ψυχολόγων, της αστυνομίας).

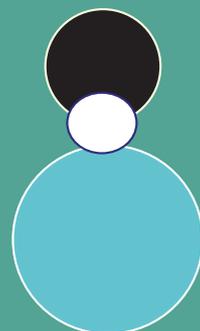
Η σημασία της ύπαρξης ενός εξειδικευμένου και εκπαιδευμένου προσωπικού στο σύστημα δικαιοσύνης ανηλίκων

Το φαινόμενο των παιδιών σε σύγκρουση με το νόμο αφορά κυρίως τα παιδιά που προέρχονται από πολύ σκληρές συνθήκες ή που η ζωή τους τίθεται σε κίνδυνο. Τα αίτια της παραβατικής συμπεριφοράς είναι πολλά και σχετίζονται με διάφορους παράγοντες (φτώχεια, άσχημες οικογενειακές συνθήκες, απουσία ισχυρών κοινωνικών σχέσεων με τους γονείς, τους φίλους, κτλ κοινωνική απογοήτευση, εξάρτηση από ναρκωτικά). Σε ορισμένες περιπτώσεις η παραβατική συμπεριφορά είναι ένα μεμονωμένο γεγονός στη ζωή των παιδιών ενώ σε άλλες είναι μια συμπεριφορά που επαναλαμβάνεται.

Ο τελικός στόχος του συστήματος δικαιοσύνης είναι η δημιουργία θετικών και σταθερών προϋποθέσεων για να επιτραπεί η επανένταξη και η εκ νέου εκπαίδευση των παραβατών. Για το σκοπό αυτό το προσωπικό που ασχολείται με τα παιδιά, που έρχονται σε σύγκρουση με το νόμο, πρέπει να είναι εκπαιδευμένο στον τομέα της δικαιοσύνης ανηλίκων, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των μεταναστευτικών νόμων.

Ειδική εκπαίδευση θα πρέπει να προβλέπεται για τους αξιωματικούς της αστυνομίας, η οποία θα πρέπει να επικεντρώνεται στις πολιτιστικές αξίες και τα πρότυπα συμπεριφορών των διαφόρων εθνοτικών ομάδων.

Σε κάθε βήμα πρέπει να εγχυάται η τήρηση των διεθνών συμβάσεων στις διαδικασίες που αφορούν ανηλίκους που βρίσκονται σε σύγκρουση με το νόμο. Επίσης, η Συνθήκη της Λισσαβόνας στην οποία αναγνωρίζεται η αποτελεσματικότητα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως διαμορφώθηκαν στη Χάρτα της Νίκαιας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιτάσσουν ο δικηγόρος και ο νομικός σύμβουλος που συμμετέχουν να έχουν πολύ υψηλό επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης να έχουν αναπτυγμένο το αίσθημα της κοινωνικής ευθύνης και του σεβασμού του κώδικα δεοντολογίας.

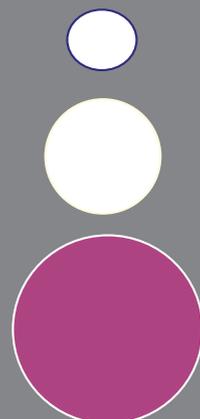
Το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα

Το ποινικό σύστημα ανηλίκων ασχολείται με τα άτομα που όταν έκαναν την παράνομη πράξη ήταν 8-18 ετών. Ένας ανήλικος είναι ποινικά υπεύθυνος για κάποια παραβατική πράξη που έχει διαπράξει μόνο όταν είναι 15 έως 18 ετών. Ένας ανήλικος είναι ποινικά υπεύθυνος, σημαίνει ότι σε περίπτωση που κάνει κάποια παράνομη πράξη θα δικάσσει για την πράξη του αυτή από το δικαστήριο ανηλίκων, που ασχολείται με τις υποθέσεις των ανηλίκων.

Σύμφωνα με τις διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, η ελάχιστη ηλικία ποινικής ευθύνης πρέπει να αντιστοιχεί στη συναισθηματική, ψυχική και πνευματική ωριμότητα του παιδιού και στην περίπτωση συγκρουόμενων ή ανεπαρκών ενδείξεων σχετικά με την αξιολόγηση της ηλικίας τους, τα παιδιά θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ανήλικοι.

Για τους ανηλίκους που είναι 8-15 χρονών, σε περίπτωση που παραβούν το νόμο, τα δικαστήρια ανηλίκων έχουν το δικαίωμα να τους επιβάλλουν, σύμφωνα με το νόμο μόνο εκπαιδευτικά ή/και θεραπευτικά μέτρα.

Στους ανηλίκους από 15 έως 18 ετών, επιβάλλονται κατά προτίμηση εκπαιδευτικά ή θεραπευτικά μέτρα, αλλά όχι αποκλειστικά. Υπάρχει περίπτωση το δικαστήριο να κρίνει ότι τα εκπαιδευτικά μέτρα δεν αρκούν για να μην επαναλάβει ο νέος την ίδια ή άλλη παραβατική πράξη. Τότε μπορεί να διατάξει κράτηση σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.

Το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα

Τα βασικά δικαιώματα του ανήλικου κατηγορούμενου είναι τα ίδια με εκείνα του ενήλικου κατηγορούμενου (π.χ. το δικαίωμα της ακρόασης, το δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη συνεδρίαση, το δικαίωμα να υποβάλλουν ερωτήσεις κ.α). Τα κύρια δικαιώματα είναι το δικαίωμα της ακρόασης (να εκφράζεις την άποψή σου, να ζητάς διερμηνέα, να γίνεσαι κατανοητός), το δικαίωμα να είσαι παρών και να κάνεις ερωτήσεις.

Τα άτομα από 18 έως 21 ετών τα ονομάζουμε νεαρούς ενήλικες και είναι πλήρως ποινικά υπεύθυνα και αντιμετωπίζονται από το δικαστήριο ενηλίκων με βάση το δίκαιο ενηλίκων.

Στις περιπτώσεις εκείνες όπου δεν υπάρχουν χαρτιά που να αποδεικνύουν πόσο χρονών είναι ο νέος που φαίνεται ότι έχει κάνει μια παράβαση, ο εισαγγελέας ζητάει να γίνει μια εκτίμηση. Να υπολογισθεί δηλαδή αν πρόκειται για ανήλικο ή ενήλικο άνθρωπο και σύμφωνα με αυτό σε ποιο δικαστήριο θα οδηγηθεί.

Με βάση τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές Συμβάσεις των δικαιωμάτων του Παιδιού οι διαδικασίες αξιολόγησης της ηλικίας θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα ενός συνδυασμού μεθόδων που εξετάζουν διάφορους παράγοντες όπως τους βιολογικούς, τους ψυχολογικούς και τους πολιτισμικούς παράγοντες του ατόμου. Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής γενικές αρχές:

·Ο προσδιορισμός της ηλικίας πρέπει να πραγματοποιείται με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

·Εάν δεν υπάρχει απόδειξη ηλικίας, το παιδί δε θα πρέπει να είναι ποινικά υπεύθυνο και σε περίπτωση αντιφατικών ή ανεπαρκών στοιχείων, θα πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της αμφιβολίας.

·Η εξέταση θα πρέπει να πραγματοποιείται από ανεξάρτητους επαγγελματίες με κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση.

·Ο βιολογικός, ψυχολογικός και πολιτισμικός παράγοντας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη.

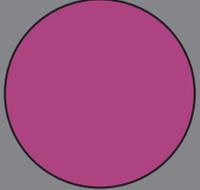
·Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η παρουσία πολιτισμικού διαμεσολαβητή

·Το παιδί θα πρέπει να ενημερώνεται για τους λόγους που πραγματοποιείται η διαδικασία προσδιορισμού της ηλικίας του και αφού ενημερωθεί θα πρέπει να λαμβάνεται η συγκατάθεσή του για την εξέταση.

·Στην ιατρική γνωμάτευση θα πρέπει να αναφέρεται το περιθώριο λάθους.

·Η ιατρική γνωμάτευση θα πρέπει να κοινοποιείται στο παιδί.

Επίσης θεωρείται πολύ σημαντικό να ενημερωθεί το παιδί με φιλική προσέγγιση και γλώσσα - σχετικά με τις διαδικασίες εκτίμησης της ηλικίας που θα εφαρμοστούν, καθώς και σε σχέση με τους κινδύνους και τις συνέπειες των διαδικασιών αυτών. Τέλος, η έκθεση αποτελεσμάτων θα πρέπει να του δοθεί.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Οι αστυνομικοί είναι οι πρώτοι που ελέγχουν αν όλοι εμείς οι πολίτες υπακούμε στους νόμους. Η αστυνομία έχει το δικαίωμα να κάνει σωματική έρευνα σε έναν πολίτη, ή να τον οδηγήσει στο τμήμα για εξακρίβωση στοιχείων, για να ελέγξει ποιος είναι, ειδικά σε περίπτωση που δεν έχει μαζί του την αστυνομική του ταυτότητα ή το διαβατήριό του ή την άδεια παραμονής του στην περίπτωση των μεταναστών ή το δελτίο αίτησης ασύλου στην περίπτωση των αιτούντων άσυλο.

Σε περίπτωση παράβασης του νόμου η αστυνομία παίρνει μέτρα σύλληψης λαμβάνοντας τον παραβάτη. Μία σύλληψη μπορεί να γίνει αμέσως αν οι αστυνομικοί είναι παρόντες κατά την παράνομη πράξη, ή αργότερα, με ένταλμα σύλληψης που εκδίδει ο εισαγγελέας.

Σε περίπτωση που οι αστυνομικοί ζητήσουν από αυτόν που συνέλαβαν να γράψει οτιδήποτε σχετικά με αυτά που έγιναν (γραπτή κατάθεση), αυτός έχει το δικαίωμα να μην το κάνει και να πάρει τηλέφωνο τους δικούς του. Πριν γράψει οτιδήποτε, αυτός που έχει συλληφθεί, ακόμα και αν είναι αθώος, έχει δικαίωμα να καλέσει τους δικούς του και τον δικηγόρο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Χρήσιμες Συμβουλές

- Αν οι αστυνομικοί σε υποβάλλουν σε σωματική έρευνα, έχεις το δικαίωμα να ζητήσεις να μην γίνει δημόσια.
- Σε κάθε περίπτωση η επικοινωνία σου με τους αστυνομικούς θα πρέπει να γίνεται ήρεμα και χωρίς εντάσεις για να αποφύγεις προβλήματα και παρεξηγήσεις
- Αν σου ζητηθεί να κάνεις κατάθεση, ζήτη πρώτα να επικοινωνήσεις με τους δικούς σου ή με έναν δικηγόρο
- Σε περίπτωση που θεωρείς ότι η διαδικασία που ακολουθείται από τους αστυνομικούς δεν είναι νόμιμη υπερασπίσου το δίκαιό σου ευγενικά, χωρίς να δίνεις αφορμές για κατηγορίες εις βάρος σου.
- Αν νοιώσεις ότι ταλαιπωρείσαι έντονα ή ότι κάποιος σε κακομεταχειρίζεται πες το στο δικηγόρο σου.

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ

Σε περίπτωση παράβασης του νόμου μετά την αστυνομία σειρά έχει ο εισαγγελέας, ο οποίος εξετάζει πρώτος την υπόθεση ως εκπρόσωπος της δικαιοσύνης. Ειδικότερα, τις υποθέσεις των ανηλίκων τις εξετάζει ένας ειδικός εισαγγελέας, ο εισαγγελέας ανηλίκων. Οποιοσδήποτε ανήλικος συλλαμβάνεται οδηγείται στο εισαγγελέα άμεσα, χωρίς καθυστερήσεις.

Ο εισαγγελέας, αφού μάθει για την παραβατική πράξη, από την αστυνομία ή από άλλους, αφού εξετάσει κάποια μήνυση, ασκεί ποινική δίωξη σε βάρος του ατόμου που κατηγορείται για τη συγκεκριμένη πράξη. Με αυτόν τον τρόπο η υπόθεση θα πάρει το δρόμο προς το δικαστήριο για να γίνει η δίκη. Αν όμως δε βρεθούν αρκετά στοιχεία για την παράβαση του νόμου ο εισαγγελέας βάζει την υπόθεση στο αρχείο. Όταν η υπόθεση μπει στο αρχείο, η ποινική διαδικασία έχει τελειώσει.

Χρήσιμες Συμβουλές

- Όσο κι αν ο εισαγγελέας είναι ένα πρόσωπο που φοβίζει, προσπάθησε να είσαι ήρεμος και ειλικρινής μαζί του γιατί με αυτόν τον τρόπο μπορεί να τον πείσεις για την καλύτερη μεταχείριση σου. Μην ξεχνάς ότι ο εισαγγελέας δεν είναι εναντίον σου. Αν έχεις πραγματικά κάνει κάποια παράβαση, είναι καλό να του εξηγήσεις με λεπτομέρειες γιατί την έκανες και πώς ήρθαν τα πράγματα από την αρχή. Έτσι μπορεί να σε βοηθήσει καλύτερα.

- Είναι σημαντικό να γνωρίζεις ότι στο Ελληνικό σύστημα ποινικής δικαιοσύνης ανηλίκων, ο εισαγγελέας δεν είναι αντίπαλος του κατηγορουμένου αλλά κάποιος που αναζητάει την αλήθεια, χωρίς απαραίτητα να προσπαθεί να καταδικάσει τον/την κατηγορούμενο/η.

- Επίσης, εάν κάποιος έχει κάνει κακό σε εσένα, να είσαι σίγουρος πως μπορείς να μιλήσεις για αυτό στον εισαγγελέα.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

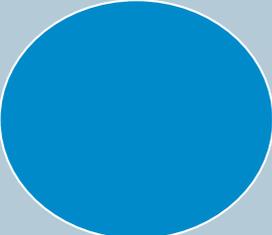
Σύμφωνα με τις διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, πρέπει να διασφαλίζεται το δικαίωμα του ανηλίκου σε μια δίκαιη δίκη, που περιλαμβάνει ειδικά θέματα σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες (όπως το τεκμήριο της αθωότητας, τη δωρεάν νομική συνδρομή, το σεβασμό της αξιοπρέπειας και της ιδιωτικής ζωής, κλπ.)

Όταν αυτός που έχει παραβεί το νόμο είναι ανήλικος, αναλαμβάνει τη δίκη το δικαστήριο ανηλίκων. Στο δικαστήριο ανηλίκων, ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει υπεράσπιση από κάποιο δικηγόρο, τον οποίο βρίσκει και πληρώνει ο ίδιος. Αν δεν ξέρει ή δε μπορεί να βρει κάποιον, μπορεί να ζητήσει από το δικαστή να του διορίσει αυτός δικηγόρο.

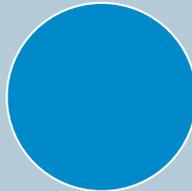
Στη δίκη που θα ακολουθήσει παρόντες μπορούν να είναι μόνο οι δικαστές, οι κατηγορούμενοι, οι επιμελητές τους και εφόσον υπάρχουν, οι γονείς και οι δικηγόροι τους.

Σύμφωνα με τον νόμο οι ανήλικοι θα πρέπει να ενημερώνονται για τις κατηγορίες, την ποινική διαδικασία και τα σχετικά μέτρα ή τις ποινές που μπορεί να επιβληθούν. Την ενημέρωση για τα θέματα αυτά αναλαμβάνει η Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων που βρίσκεται στα δικαστήρια ανηλίκων.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Η Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων

Οι Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων λειτουργούν στα δικαστήρια ανηλίκων και δημιουργήθηκαν με τη μορφή που υπάρχουν σήμερα, το 1976. Συγκεκριμένοι τομείς του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση, τη λειτουργία και την εποπτεία τους. Στις Υπηρεσίες Επιμελητών ανηλίκων εργάζονται επιστήμονες από διάφορους κλάδους όπως η κοινωνιολογία, η νομική, η κοινωνική ανθρωπολογία, η ψυχολογία, η κοινωνική εργασία.

Οι Επιμελητές ανηλίκων συνεργάζονται με τους ανήλικους που έχουν παραβεί τον νόμο και διώκονται ποινικά. Η συνεργασία έχει στόχο την υποστήριξη των νέων αλλά και των οικογενειών τους ώστε να μην επαναλάβουν την ίδια ή άλλη παραβατική πράξη. Αυτό γίνεται πάντα σε συνεργασία με τους εισαγγελέεις ανηλίκων και τους δικαστές ανηλίκων. Επίσης, οι επιμελητές ανηλίκων ασχολούνται με περιπτώσεις παιδιών που βρίσκονται σε κίνδυνο να εμπλακούν σε παραβατικές συμπεριφορές.

Οι επιμελητές ανηλίκων εξηγούν με απλό και κατανοητό τρόπο στο παιδί τις ποινικές διαδικασίες που θα ακολουθηθούν από το δικαστήριο, τα πιθανά μέτρα για την παραβατική πράξη που διέπραξε και τη σημασία των μέτρων αυτών για τον ανήλικο.

Σύμφωνα με τις διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, τα νεαρά άτομα έχουν το δικαίωμα να κατανοούν και να είναι πλήρως ενημερωμένα για τις δικαστικές και τις θεσμικές διαδικασίες γενικότερα.

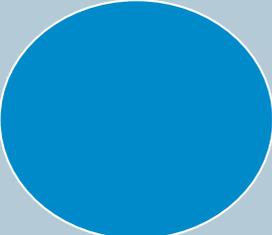
Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Σε περιπτώσεις όπου οι αστυνομικές αρχές, οι δικαστές ή οι επιμελητές, δεν μπορούν να επικοινωνήσουν με το παιδί στη γλώσσα του, απαραίτητη είναι η βοήθεια διερμηνέα, ενώ σε περιπτώσεις που το παιδί προέρχεται από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον αναγκαία είναι και η παρουσία ενός πολιτισμικού διαμεσολαβητή. Στις περιπτώσεις λοιπόν αυτές θα πρέπει να εφαρμόζονται από το σύστημα δικαιοσύνης ανηλίκων οι λεγόμενες μέθοδοι της γλωσσικής και πολιτισμικής διαμεσολάβησης.

Η χρησιμότητα της γλωσσικής & πολιτισμικής διαμεσολάβησης

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, η γλωσσική-πολιτισμική διαμεσολάβηση, στον τομέα της δικαιοσύνης ανηλίκων, θα πρέπει να εφαρμόζεται με στόχο την διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των παιδιών που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες και όλου του προσωπικού του δικαστικού συστήματος ανηλίκων και των φορέων που είναι επιφορτισμένοι με τη φροντίδα τους. Στο πλαίσιο αυτό, η γλωσσική-πολιτισμική διαμεσολάβηση μπορεί να αποτελέσει ένα πολύτιμο εργαλείο για την εξασφάλιση σε αλληλοδαπά παιδιά της ίδιας μεταχείρισης που έχουν οι ημεδαποί νέοι, σύμφωνα με τη γενική αρχή της ισότητας.

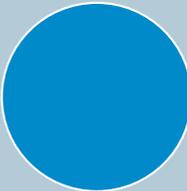
Ο γλωσσικός-πολιτισμικός διαμεσολαβητής μπορεί να παρέχει στους επαγγελματίες της δικαιοσύνης ανηλίκων, πληροφορίες για την ιστορία των παιδιών μεταναστών, το κοινωνικό και πολιτισμικό τους ιστορικό και τους λόγους της μετανάστευσης τους από τη χώρα καταγωγής τους (οι λόγοι θα μπορούσαν να είναι: ο πόλεμος ή ακραία φτώχεια, η αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης, κ.λπ.). Χωρίς αυτή τη γνώση και τις πληροφορίες, οι επαγγελματίες θα δυσκολευτούν να καταλάβουν σωστά την προσωπική κοινωνική και οικογενειακή κατάσταση των παιδιών και να τα βοηθήσουν αναπτύσσοντας ένα σχέδιο κοινωνικής αποκατάστασης ανάλογα με τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του ανηλίκου.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Οι επιμελητές ανηλίκων βοηθούν τους νέους προσπαθώντας να καταλάβουν τους λόγους που τους οδήγησαν στην παραβατικότητα, να γνωρίσουν τις ανάγκες των παιδιών και να προτείνουν μέτρα που μπορούν να τα βοηθήσουν.

Πριν τη δίκη, οι επιμελητές ανηλίκων συνεργάζονται με τον ανήλικο και την οικογένεια του και γράφουν μια κοινωνική έκθεση όπου αναφέρονται όλες οι πληροφορίες για την οικογενειακή ζωή του νέου τη σχέση του με το σχολείο, άλλα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει, τις ανάγκες του. Η έκθεση αυτή είναι εμπιστευτική, πράγμα που σημαίνει ότι μόνο οι δικαστές μπορούν να τη διαβάσουν. Έπειτα, με βάση όλα αυτά τα στοιχεία που συγκεντρώνουν, οι επιμελητές εκφράζουν τη γνώμη τους προς το δικαστήριο για το ποια αναμορφωτικά ή θεραπευτικά (βλ. παρακάτω Αποφάσεις Δικαστηρίου Ανηλίκων) μέτρα είναι κατάλληλα για την περίπτωση του ανηλίκου.

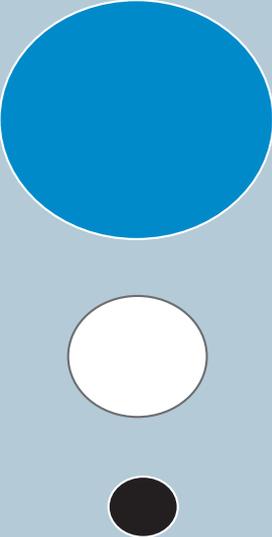
Εάν το δικαστήριο ανηλίκων επιβάλει αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα, οι επιμελητές ανηλίκων φροντίζουν και παρακολουθούν τη σωστή εφαρμογή του μέτρου σε συνεργασία με άλλους φορείς όπως είναι τα σχολεία, οι δήμοι και άλλοι τοπικοί φορείς, μη κυβερνητικοί οργανισμοί, θεραπευτικά κέντρα και κέντρα πρόληψης για νέους που έχουν προβλήματα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών ή αντιμετωπίζουν ψυχικά προβλήματα.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Χρήσιμες συμβουλές

- Είναι πολύ σημαντικό για το δικαστήριο να αποδείξεις ότι κάνεις κάτι θετικό στη ζωή σου. Αν εργάζεσαι, πηγαίνεις σε κάποιο σχολείο, ή συμμετέχεις σε μια ομαδική δραστηριότητα, το δικαστήριο σε αντιμετωπίζει με μεγαλύτερη επιείκεια. Το περιβάλλον και οι συνθήκες διαμονής σου είναι επίσης ένα σημαντικό θέμα. Φρόντισε να έχεις καλές μαρτυρίες για όλα αυτά.
- Αν έχεις ραντεβού με έναν επιμελητή ανηλίκων, ετοιμάσου για μια ειλικρινή κουβέντα μαζί του για να σε καταλάβει και να σε βοηθήσει, γιατί αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος του.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Τι αποφάσεις παίρνει το δικαστήριο ανηλίκων;

Αν το δικαστήριο αποφασίσει ότι ο ανήλικος κατηγορούμενος είναι ένοχος για την παράβαση του νόμου, μπορεί να πάρει ορισμένα αναμορφωτικά μέτρα ή θεραπευτικά μέτρα, ή να αποφασίσει περιορισμό του νέου σε κάποιο σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων

Ο Ελληνικός νόμος για τους ανήλικους προσπαθεί τα τελευταία χρόνια να δημιουργήσει ένα σύστημα δικαιοσύνης ανηλίκων το οποίο θα διαπαιδαγωγεί τους ανήλικους παραβάτες με στόχο την αλλαγή της στάσης τους απέναντι στον νόμο, κάνοντας τις πιθανότητες να επαναλάβει ο ανήλικος την παράνομη πράξη μικρότερες. Προς αυτήν την κατεύθυνση υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα για τους ανήλικους παραβάτες.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Τα αναμορφωτικά μέτρα που μπορεί να επιβάλλει ένα δικαστήριο ανηλίκων είναι:

- Η επίπληξη, για τα ελαφρότερα αδικήματα.
- Η επιμέλεια επιμελητή. Το μέτρο αυτό είναι το συνηθέστερο που επιβάλλουν τα δικαστήρια ανηλίκων. Ένας επιμελητής ανηλίκων ορίζεται υπεύθυνος για να παρακολουθεί την πορεία του/της νέου/ας και να έχει μια σταθερή επικοινωνία μαζί του/της. Το μέτρο της επιμέλειας επιμελητή μπορεί να συνοδεύεται από ορισμένα επιπλέον μέτρα όπως η φοίτηση σε σχολείο, η παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.α
- Η τοποθέτηση του ανηλίκου υπό την υπεύθυνη επιμέλεια μιας ανάδοχης οικογένειας
- Η τοποθέτηση του ανηλίκου υπό την υπεύθυνη επιμέλεια των γονέων, των επιτρόπων ή κηδεμόνων
- Η προσφορά συγκεκριμένων ωρών κοινωφελούς εργασίας στην κοινότητα
- Η συμμετοχή σε κοινωνικά και ψυχολογικά προγράμματα που οργανώνονται από κρατικούς, δημοτικούς, κοινοτικούς ή ιδιωτικούς φορείς
- Η συμμετοχή σε επαγγελματικές σχολές ή σχολές άλλης εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης
- Η συμμετοχή σε προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης για την κυκλοφοριακή αγωγή
- Η διαμεσολάβηση μεταξύ του ανηλίκου δράστη και του θύματος, μέσω της παρέμβασης του εισαγγελέα και των επιμελητών ανηλίκων και η έκφραση συγνώμης από τον δράστη προς το θύμα.
- Η αποζημίωση του θύματος, μέτρο που προσπαθεί να αποκαταστήσει τη ζημιά που προκάλεσε η παραβατική πράξη στο θύμα και ανήκει στα μέτρα της λεγόμενης αποκαταστατικής ή επανορθωτικής δικαιοσύνης
- Την τοποθέτηση του ανηλίκου σε κατάλληλο κρατικό, δημοτικό, κοινοτικό ή ιδιωτικό ίδρυμα.

Λίγα λόγια για την Επανορθωτική-Αποκαταστασιακή Δικαιοσύνη

Η επανορθωτική ή αποκαταστατική δικαιοσύνη είναι ένα διαφορετικό μοντέλο δικαιοσύνης, διαφορετικό από το «τιμωρητικό» και το “αναμορφωτικό” μοντέλο, με στόχο κυρίως την αποκατάσταση των βλαβών και της ζημίας που προκλήθηκε από την παραβατική πράξη. Σε αντίθεση με την τιμωρητική-ανταποδοτική δικαιοσύνη, που είναι χαρακτηριστική των παραδοσιακών συστημάτων του ποινικού δικαίου, με επίκεντρο τη σοβαρότητα της πράξης και για το δράστη, και όχι το θύμα, και αντίθετα με την αναμορφωτική δικαιοσύνη, με επίκεντρο και πάλι το δράστη η αποκαταστατική-επανορθωτική δικαιοσύνη επικεντρώνεται στη ζημία που προκλήθηκε από το έγκλημα και το πρόσωπο που την έχει υποστεί.

Η επανορθωτική δικαιοσύνη αφορά “το θύμα, το δράστη και την κοινότητα στην αναζήτηση μιας λύσης που προωθεί την επανόρθωση και τη συμφιλίωση. Ο κοινός παρονομαστής σε πολλούς από τους προτεινόμενους ορισμούς είναι η προσοχή στο θύμα.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της αποκαταστατικής δικαιοσύνης είναι ότι περιλαμβάνει διάφορα εργαλεία, όπως η «διαμεσολάβηση», ή άλλες τεχνικές που είναι ήδη γνωστές από την παράδοση του ποινικού δικαίου, όπως η αποκατάσταση, η αποζημίωση, η κοινωφελής εργασία. Εν κατακλείδι, η αποκαταστατική δικαιοσύνη είναι ένα νέο παράδειγμα και αντιπροσωπεύει την πιθανή εξέλιξη της δικαιοσύνης. Δεν είναι απλώς ένας τρίτος δρόμος, αλλά ένα πραγματικό πρότυπο εναλλακτικής δικαιοσύνης, με στόχο τη μακροπρόθεσμη πρόληψη, την κοινωνική ειρήνη και τη διάδοση μιας νέας κουλτούρας συμφιλίωσης.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Ο κατάλογος των αναμορφωτικών μέτρων δεν είναι περιοριστικός. Περισσότερα από ένα ή και άλλα περισσότερα συμπληρωματικά το ένα του άλλου μπορούν να επιβληθούν.

Επίσης, ένα αναμορφωτικό μέτρο που έχει επιβληθεί μπορεί να αντικατασταθεί με άλλο και ανακαλείται όταν η ανάγκη παύει να υφίσταται, ή όταν το άτομο φτάσει στην ηλικία των 18 ετών. Σε κάποιες περιπτώσεις εφόσον το δικαστήριο το θεωρήσει αναγκαίο μπορεί να αποφασίσει τη συνέχιση του μέτρου αλλά όχι πέραν της ηλικίας των 21 ετών.

Τα αναμορφωτικά και τα θεραπευτικά μέτρα μπορούν να αντικαθίστανται μέσα σε ένα έτος, εάν το Δικαστήριο εκτιμά ότι το μέτρο που εφαρμόζεται θα πρέπει να αντικατασταθεί.

Η απέλαση ενός ανηλίκου, ο οποίος είναι αλλοδαπός πολίτης απαγορεύεται, όταν το Δικαστήριο Ανηλίκων του έχει επιβάλει ένα αναμορφωτικό μέτρο.

Πολλά από τα αναμορφωτικά μέτρα μπορούν να αποφασιστούν από τον εισαγγελέα χωρίς να ασκήσει ποινική δίωξη σε βάρος του ανήλικου δράστη. Ο εισαγγελέας έχει την ευχέρεια να κάνει κάτι τέτοιο εφόσον αξιολογήσει ότι αυτό είναι προς το συμφέρον του παιδιού. Με αυτόν τον τρόπο ο εισαγγελέας μπορεί να ακολουθήσει την παράκαμψη της ποινικής διαδικασίας σε περιπτώσεις όπου αυτό είναι εφικτό αποφεύχοντας την εμπλοκή του παιδιού με την ποινική διαδικασία και τις ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει αυτό.

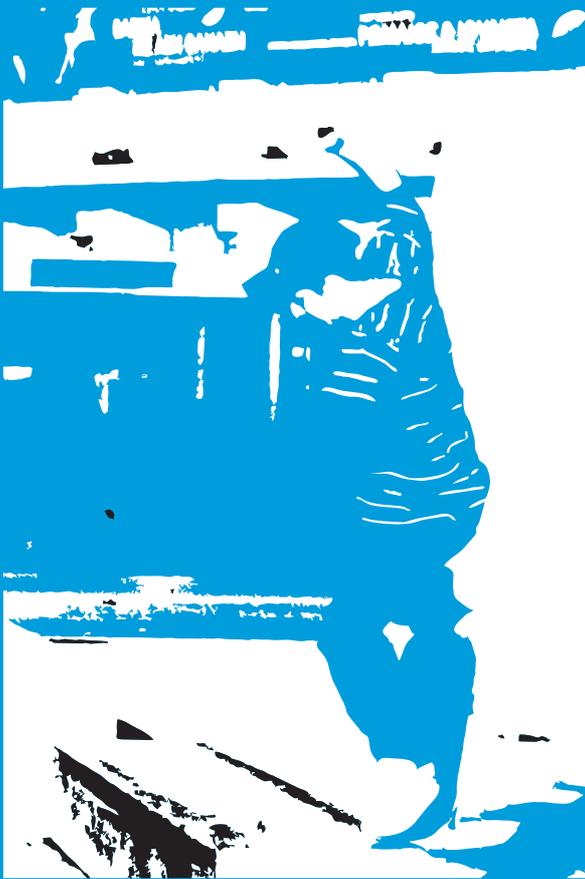
Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

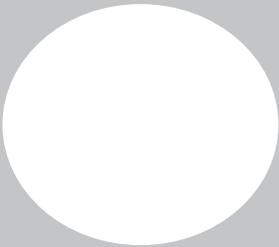
Σύμφωνα με τις διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, η εφαρμογή της παράκαμψης της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να προωθείται όσο το δυνατόν περισσότερο.

Τα αναμορφωτικά μέτρα διαγράφονται από το ποινικό μητρώο του νέου μόλις συμπληρωθεί το 17ο έτος της ηλικίας του.

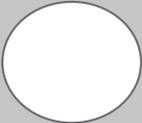
Τα θεραπευτικά μέτρα λαμβάνονται αν το δικαστήριο κρίνει ότι ο νέος χρειάζεται ψυχολογική υποστήριξη ή άλλη θεραπεία απεξάρτησης εξαιτίας της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, όπως ναρκωτικά ή αλκοόλη.

Ο περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων αποφασίζεται σε σοβαρά αδικήματα ή όταν υπάρχει επανειλημμένη τέλεση παράνομων πράξεων. Το λιγότερο που μπορεί να διαρκέσει ο περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων είναι 6 μήνες ενώ το ανώτερο είναι 10 χρόνια. Σε περιπτώσεις που η παραβατική πράξη που διαπράχθηκε από ανήλικο, αν είχε διαπραχθεί από ενήλικα θα μπορούσε να τιμωρηθεί με πάνω από 10 χρόνια, η διάρκεια του περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων μπορεί να είναι από 5-10 χρόνια.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Τι είδους ποινές επιβάλλουν τα δικαστήρια ενηλίκων;

Εξαρτάται από το αδίκημα, αλλά και το δράστη. Στοιχεία όπως η ηλικία του, το ιστορικό του με την ποινική δικαιοσύνη κλπ., μπορεί να επηρεάσουν το είδος και τη διάρκεια της ποινής.

Όπως αναφέραμε παραπάνω, τα άτομα από 18 έως 21 ετών ανήκουν στη κατηγορία των νεαρών ενηλίκων και είναι πλήρως ποινικά υπεύθυνα και αντιμετωπίζονται από το δικαστήριο ενηλίκων με βάση το δίκαιο ενηλίκων. Όμως, ο νομοθέτης, λόγω του νεαρού της ηλικίας, συμβουλεύει τους δικαστές να επιβάλλουν στους νέους αυτούς μικρότερες ποινές.

Οι κυριότερες ποινές που μπορούν να επιβληθούν είναι:

- Οι χρηματικές ποινές και τα πρόστιμα.
- Η κράτηση από 1 έως 30 ημέρες
- Η φυλάκιση από 10 ημέρες έως 5 χρόνια
- Η πρόσκαιρη κάθειρξη, δηλαδή η φυλάκιση από 5 μέχρι 20 χρόνια
- Η ισόβια κάθειρξη: 25 χρόνια στη φυλακή

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Το μέτρο της Προσωρινής Κράτησης

Για σοβαρότερα αδικήματα, ο εισαγγελέας έχει δικαίωμα να διατάξει την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου μέχρι να διεξαχθεί η δίκη, εφόσον αυτός/η δεν έχει σταθερή κατοικία ή κρίνεται επικίνδυνος ή ύποπτος φυγής. Η νομιμότητα της προ της δίκης κράτησης επανεξετάζεται κάθε έξι μήνες.

Οι κρατούμενοι που περιμένουν να δικαστούν, λέγονται υπόδικοι. Ένας προσωρινά κρατούμενος μπορεί να ζητήσει με αίτηση να αφεθεί ελεύθερος ή να αντικατασταθεί η προσωρινή του κράτηση με περιοριστικούς όρους. Οι αιτήσεις αυτές εξετάζονται από Δικαστικό Συμβούλιο, το οποίο μπορεί να τις κάνει δεκτές με ή χωρίς την καταβολή χρηματικής εγγύησης. Σαν υπόδικος μπορεί κάποιος να κρατηθεί στις φυλακές μέχρι 18 μήνες. Αν περάσει ο χρόνος αυτός χωρίς να δικαστεί, τότε αυτόματα λήγει η κράτηση του. Οι υπόδικοι μπορούν να παίρνουν άδειες. Αν στη δίκη που ακολουθεί, ο κατηγορούμενος καταδικαστεί σε φυλάκιση, ο χρόνος που βρέθηκε ήδη «μέσα», μετράει σαν μέρος της συνολικής ποινής.

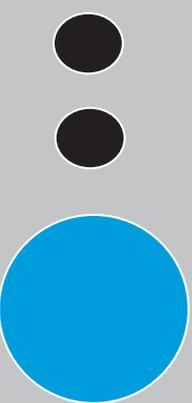
Προετοιμασία για τη δίκη

Ο κατηγορούμενος ενημερώνεται για το δικαστήριο του με την κλήτευση του, που γίνεται από δικαστικό επιμελητή στη διεύθυνση που έχει δώσει στον εισαγγελέα. Αν κάποιος δεν έχει δώσει τη σωστή του διεύθυνση, ή δεν παρουσιαστεί στην ώρα του στο δικαστήριο, κινδυνεύει να δικαστεί ερήμην, δηλαδή χωρίς την παρουσία του στο δικαστήριο πράγμα που επιβαρύνει τη θέση του και δεν τον συμφέρει καθόλου.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Χρήσιμες συμβουλές

· Αν θέλεις να πάρεις πληροφορίες για μια δίκη που περιμένεις, πρέπει να απευθυνθείς στον εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη. Τον εισαγγελέα θα τον βρεις τα πρωινά στα γραφεία των δικαστηρίων.

· Αντίγραφο του φακέλου της υπόθεσης σου μπορείς να ζητήσεις εσύ ο ίδιος ή κάποιος δικηγόρος με την εξουσιοδότηση σου.

· Αν δεν μπορείς να είσαι παρών στη δίκη, πρέπει οπωσδήποτε να αποδείξεις τους λόγους που σε εμποδίζουν (π.χ. λόγοι υγείας), για να αναβληθεί η δίκη και να μην δικαστείς ερήμην. Για παράδειγμα να δώσεις το χαρτί από το γιατρό (αν είσαι άρρωστος) στο δικηγόρο, σε κάποιο συγγενή ή καλό φίλο σου για να το δείξει στο δικαστήριο.

· Δώσε μεγάλη προσοχή στην προετοιμασία της δίκης και συνεργάσου με τον δικηγόρο σου γι' αυτό.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Δικαστήρια: Ποιο δικαστήριο δικάζει την κάθε υπόθεση;

Τα αδικήματα και τα δικαστήρια που τα δικάζουν, χωρίζονται σε 3 κατηγορίες, ανάλογα με τη σοβαρότητα τους

1. Τα πταίσματα είναι τα ποιο ελαφρά αδικήματα που τιμωρούνται με πρόστιμο ή κράτηση. Τα πταίσματα δικάζονται στα πταισματοδικεία, που είναι δικαστήρια με έναν δικαστή.

2. Τα πλημμελήματα είναι αδικήματα μέσης σοβαρότητας που τιμωρούνται με χρηματικές ποινές ή φυλάκιση. Δικάζονται από τα πλημμελειοδικεία, τα οποία είναι δικαστήρια με έναν ή τρεις δικαστές.

3. Τα κακούργηματα είναι τα πολύ σοβαρά αδικήματα που τιμωρούνται με πρόσκαιρη κάθειρξη ή ισόβια κάθειρξη. Τα κακούργηματα δικάζονται από τα εφετεία (με 3 δικαστές) ή από τα μικτά ορκωτά δικαστήρια, τα οποία έχουν 3 δικαστές και 4 ενόρκους, δηλαδή απλούς πολίτες. Υπάρχουν πάρα πολλά δικαστήρια σε όλη τη χώρα που δικάζουν ποινικές και αστικές υποθέσεις. Ο νόμος ορίζει ποιας περιοχής το δικαστήριο είναι αρμόδιο κάθε φορά.

Ειδικά για τους ανήλικους υπάρχει το Μονομελές δικαστήριο ανηλίκων (με έναν δικαστή) και για τα σοβαρότερα αδικήματα, το Τριμελές δικαστήριο ανηλίκων (με τρεις δικαστές)

Αναβολή της δίκης

Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει την αναβολή της δίκης και να ορίσει νέα ημερομηνία εκδίκασης. Αυτό γίνεται αν δεν προλάβει να την δικάσει, λόγω καθυστέρησης προηγούμενων δικών, αν δεν βρίσκεται δικηγόρος υπεράσπισης ή μεταφραστής για τους αλλοδαπούς, αν λείπει κάποιος σημαντικός μάρτυρας ή αν χρειάζεται να βρεθούν κάποια νέα στοιχεία.

Χρήσιμες συμβουλές

- Αν δεν έχεις προλάβει να βρεις δικηγόρο να σε υπερασπιστεί, μπορείς να ζητήσεις ο ίδιος αναβολή από το δικαστήριο για τον λόγο αυτό
- Σε περίπτωση που δεν έχουν φτάσει στο δικαστήριο σημαντικά αποδεικτικά στοιχεία που είναι προς όφελος σου (π.χ ιατροδικαστική έκθεση, πραγματογνωμοσύνη) ή δεν έχει κληθεί κάποιος σημαντικός μάρτυρας που πρόκειται να καταθέσει υπέρ σου. Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορείς να ζητήσεις αναβολή της δίκης.

Η ποινική διαδικασία, οι αποφάσεις, τα δικαστήρια και τα μέτρα για τους ανήλικους και νεαρούς παραβάτες

Οι Αποφάσεις των Δικαστηρίων

Οι αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων συνήθως εκδίδονται αμέσως μετά τη δίκη. Υπάρχουν οι παρακάτω περιπτώσεις:

- Αθώωση του κατηγορούμενου
- Καταδίκη του κατηγορούμενου με αναστολή, που σημαίνει ότι η ποινή ισχύει μόνο αν ξανακάνει κάποιο αδίκημα σε ορισμένο χρόνο
- Καταδίκη του κατηγορούμενου με μετατρέψιμη ποινή φυλάκισης, που σημαίνει ότι ορίζεται ένα ορισμένο χρηματικό ποσό για κάθε ημέρα φυλάκισης. Αν πληρώσει όλο το ποσό αμέσως μένει ελεύθερος
- Καταδίκη του κατηγορούμενου με μη μετατρέψιμη ποινή φυλάκισης και να οδηγηθεί απευθείας στη φυλακή.

Όπως είπαμε πιο πάνω, για τους ανήλικους το δικαστήριο μπορεί να διατάξει άλλα μέτρα, όπως τα αναμορφωτικά και τα θεραπευτικά.

Τι είναι η έφεση και ποιος δικαιούται να την κάνει;

Όλοι οι πολίτες που καταδικάζονται, έχουν το δικαίωμα να κάνουν έφεση, δηλαδή να ζητήσουν να δικαστεί η υπόθεση τους πάλι από την αρχή από ανώτερο δικαστήριο, το Εφετείο. Το Εφετείο μπορεί να μειώσει την ποινή ή και να αθώσει τον κατηγορούμενο. Η έφεση πρέπει να ασκηθεί μέσα σε διάστημα 30 ημερών από την έκδοση της απόφασης. Έφεση δεν μπορεί να ασκήσει ο ανήλικος κατά των αποφάσεων των δικαστηρίων ανηλίκων, παρά μόνο αν του επιβλήθηκε ποινικός σωφρονισμός διάρκειας πάνω από έξι μήνες.

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, η νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας πρέπει να θεσπίζεται με μια εξειδικευμένη και αρμόδια αρχή και η κράτηση πρέπει να χρησιμοποιείται ως έσχατη λύση. Ταυτόχρονα πρέπει να προωθείται η χρήση των μη στερητικών της ελευθερίας μέτρων.

Οι κρατούμενοι όπως και όλοι οι πολίτες, έχουν και αυτοί δικαιώματα, γλην των δικαιωμάτων που τους αφαιρούνται λόγω της ποινής τους. Ειδικά για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατουμένων, υπάρχει ειδικός νόμος, ο **σωφρονιστικός κώδικας (Κώδικας Μεταχείρισης Κρατουμένων)**, που ορίζει θέματα λειτουργίας όπως τα επισκεπτήρια, τις άδειες, τη διατροφή την εκπαίδευση τους κ.ά.

Για τους ανήλικους που στερούνται την ελευθερία τους, όχι αργότερα από την επόμενη μέρα της εισόδου στο σωφρονιστικό κατάστημα, οι ανήλικοι ενημερώνονται από τον διευθυντή του σωφρονιστικού καταστήματος σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και τους δίνεται ο εσωτερικός κανονισμός του ιδρύματος και ένα έγγραφο του υπουργείου δικαιοσύνης που περιλαμβάνει σχετικές πληροφορίες.

Οι ανήλικοι έχουν το δικαίωμα να τους επισκέπτονται οι γονείς τους μια φορά την εβδομάδα, οι δικηγόροι τους μπορούν να τους επισκέπτονται χωρίς περιορισμό όσο συχνά θέλουν.

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, ο ανήλικος πρέπει να διατηρεί προσωπικές σχέσεις και άμεση επαφή με τους δύο γονείς σε τακτική βάση, εφόσον είναι προς το συμφέρον του.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Οι τακτικές άδειες υπάρχουν και ισχύουν μετά την ολοκλήρωση του ενός τρίτου της περιόδου κράτησης, αλλά η συνολική διάρκεια τους δε μπορεί να είναι πάνω από 45 ημέρες το χρόνο. Εκτός από τις τακτικές άδειες, άλλες άδειες μπορεί να είναι για εκπαίδευση, για επαγγελματική κατάρτιση και η ειδική άδεια για άλλους λόγους.

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, η τοποθέτηση του παιδιού σε κάποιο σωφρονιστικό κατάστημα, πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμη από το σπίτι ή τον τόπο της κοινωνικής επανένταξης. Σε περίπτωση μεταφοράς του παιδιού, η έκφραση της γνώμης του και η προώθηση της πιο αποτελεσματικής επανένταξης του στην κοινωνία πρέπει να εγγυώνται.

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις των ανηλίκων θα πρέπει να γίνονται σεβαστές και να υποστηρίζονται στην άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων.

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για τη νομοθεσία και πρακτικές, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διακριτική μεταχείριση των νέων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών στο σύστημα δικαιοσύνης των ανηλίκων και στο πλαίσιο της πολιτικής για την κοινωνική ένταξη της νεολαίας.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Όλοι οι κρατούμενοι έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, στις αθλητικές και πολιτισμικές δραστηριότητες και τη δημιουργική απασχόληση εντός του καταστήματος κράτησης.

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, για τον ανήλικο πρέπει να διασφαλίζεται μια ποικιλία ουσιαστών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με ένα ατομικό και ολοκληρωμένο σχέδιο προετοιμασίας για την απελευθέρωση και την επανένταξη στην κοινωνία (ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική κατάρτιση, στις κοινωνικές δεξιότητες, του παιδιού κτλ.)

Οι κρατούμενοι έχουν το δικαίωμα να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σε όλα τα επίπεδα καθώς και να αποκτήσουν την επαγγελματική τους κατάρτιση. Σύμφωνα με το νόμο, η βασική εκπαίδευση των ανήλικων κρατουμένων στα σωφρονιστικά καταστήματα είναι υποχρεωτική.

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, οι ανήλικοι θα πρέπει να επωφελοούνται από ρυθμίσεις που αποσκοπούν να τους βοηθήσουν στην επιστροφή τους στην κοινωνία, την οικογενειακή ζωή, την εκπαίδευση ή την απασχόληση μετά την απελευθέρωση.

Ο Ελληνικός νόμος προβλέπει επίσης ότι οι ανήλικοι κρατούμενοι θα πρέπει να υποστηρίζονται και να προετοιμάζονται πριν την απελευθέρωση τους και μετά τον περιορισμό τους, θα πρέπει να εφαρμόζονται ειδικά μέτρα για τη φροντίδα τους. Στην Ελλάδα τα σωφρονιστικά καταστήματα εποπτεύονται και ελέγχονται από το κεντρικό επιστημονικό συμβούλιο του καταστήματος. Σε περίπτωση παράνομης ενέργειας εναντίον τους όλοι οι κρατούμενοι έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στο συμβούλιο και να αναφέρουν αυτό που συμβαίνει.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τις Διεθνείς και τις Ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα δικαιώματα του παιδιού, κανένα παιδί δεν πρέπει να υπόκειται σε βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία (Συμπεριλαμβάνονται η απαχόρευση της σωματικής τιμωρίας, η μείωση της διατροφής, περιορισμός ή η άρνηση της επαφής με τα μέλη της οικογένειας κτλ.)

Χρήσιμες συμβουλές

- Αν βρεθείς σε Σωφρονιστικό Κατάστημα ανηλίκων, μην το βάλεις κάτω. Βρες εργασίες, κάποια απασχόληση σε εκπαιδευτικά προγράμματα, αν υπάρχουν, ή γυμναστική, για να εξασκείς το σώμα και το μυαλό σου.
- Ζήτα συχνά συναντήσεις με την κοινωνική υπηρεσία και συζήτησε μαζί τους θέματα σχετικά με την ζωή σου μετά την απελευθέρωση σου, όπως για παράδειγμα την εργασία. Μπορούν να σε βοηθήσουν με αρκετούς τρόπους που ίσως δε φαντάζεσαι.
- Ζήτησε να σου δώσουν έναν σωφρονιστικό κώδικα και μελέτησε τον. Είναι δικαίωμα σου να γνωρίζεις τον νόμο.
- Αν δεν υπάρχει κάποιος συγγενής που σε επισκέπτεται, προσπάθησε να βρεις επικοινωνία με τον έξω κόσμο, μέσω κάποιας οργάνωσης ή ανταλλάσσοντας αλληλοχρηφία με κάποια πρόσωπα.
- Τα ανθρώπινα δικαιώματα ή όσα προβλέπει ο νόμος ορισμένες φορές καταπατώνται στα σωφρονιστικά καταστήματα. Μπορείς να βρεις κάποιους ανθρώπους να κουβεντιάσεις αυτά που σκέπτεσαι και βλέπεις (Πανεπιστήμια, σύλλογοι κτλ)

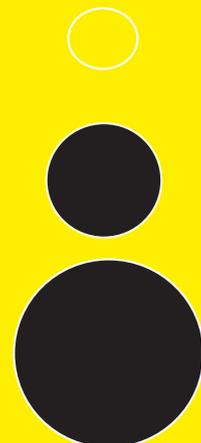
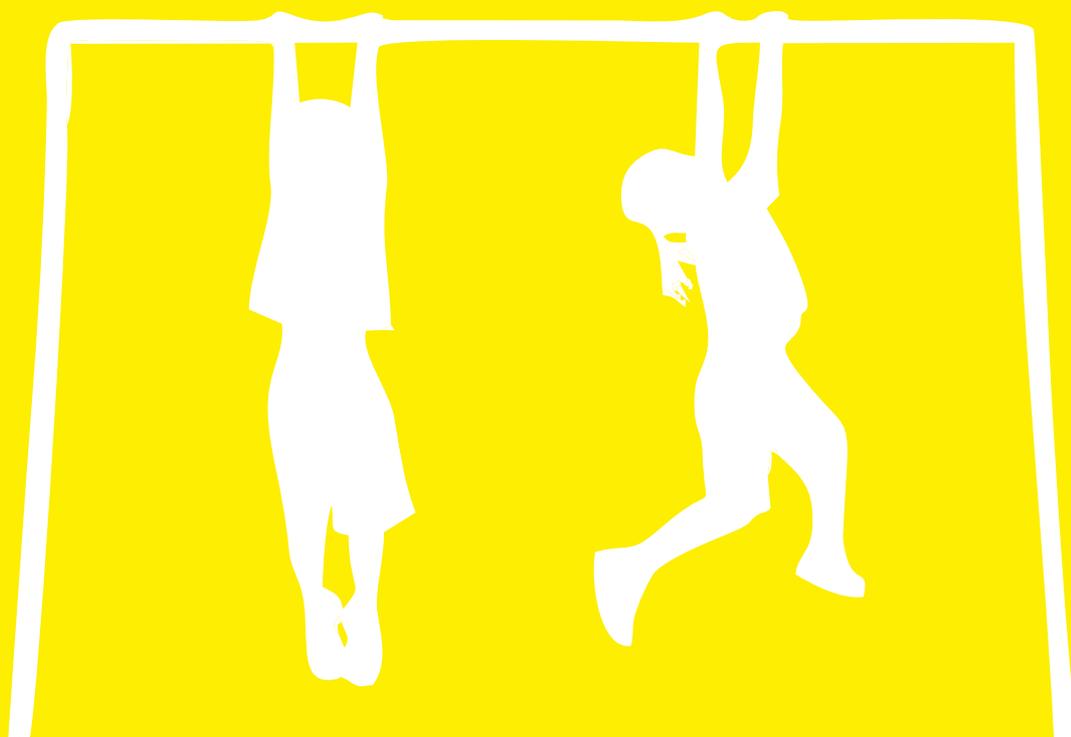

μετά-ιδρυματική φροντίδα

Σύμφωνα με τον Ελληνικό σωφρονιστικό κώδικα, το κράτος είναι υποχρεωμένο να λάβει εγκαίρως τα σωστά μέτρα για την κοινωνικοποίηση των κρατουμένων. Οι ανήλικοι θα πρέπει να βοηθιούνται στην προσπάθεια που θα κάνουν για να ξαναρχίσουν την κοινωνική, οικογενειακή, εκπαιδευτική και εργασιακή τους ζωή μετά την απελευθέρωση τους. Όλη η φροντίδα που προσφέρεται για την κοινωνική επανένταξη των ανηλίκων που απελευθερώνονται ονομάζεται μετά-ιδρυματική φροντίδα.

Το υπουργείο Δικαιοσύνης εποπτεύει έναν οργανισμό ο οποίος ονομάζεται **ΕΠΑΝΟΔΟΣ** και φροντίζει για την καθοδήγηση των κρατουμένων στα πρώτα τους βήματα μετά την απελευθέρωση τους για να εξασφαλίσουν στέγη, εκπαίδευση, εργασία, αλλά και οποιαδήποτε άλλη κοινωνική βοήθεια είναι αναγκαία για την συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή.

Η σημασία της μετά-ιδρυματικής φροντίδας

Όπως προκύπτει από τα διεθνή πρότυπα για την κοινωνική επανένταξη των ανηλίκων που βρέθηκαν σε σύγκρουση με το νόμο, η μετέπειτα φροντίδα θα πρέπει να παρέχεται τόσο από κρατικούς όσο και από άλλους οργανισμούς με χρήματα από την κυβέρνηση ή και άλλους πόρους. Κύριοι στόχοι της μετά-ιδρυματικής φροντίδας θα πρέπει να είναι:

α) καθοδήγηση στην εξεύρεση στέγης και ουσιαστική απασχόληση (είτε φοίτηση είτε εργασία)

β) ατομική συμβουλευτική, οικογενειακή συμβουλευτική

γ) εκπαιδευτικά προγράμματα και μαθήματα κοινωνικών δεξιοτήτων

δ) θεραπευτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση του εθισμού στα ναρκωτικά και το αλκοόλ

Η μετά-ιδρυματική φροντίδα είναι σημαντική γιατί μπορεί να βοηθήσει τους ανηλίκους που βρέθηκαν κάποια στιγμή σε σύγκρουση με τον νόμο να κάνουν βήματα για να αλλάξουν τη ζωή τους και να μην ξαναβρεθούν στην ίδια δυσάρεστη θέση.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Εγχειρίδιο για Εκπαιδευτές, Μέθοδοι παρέμβασης με στόχο την πρόληψη της υποτροπής και την κοινωνική επανένταξη των ανηλίκων παραβατών.

JUST. Δικαιοσύνη Ανηλίκων. Ανάπτυξη μεθόδων παρέμβασης με βάση τα δικαιώματα του παιδιού για την πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας και την κοινωνική επανένταξη των νεαρών παραβατών.

Ιταλία. Ελλάδα, Ρουμανία. JLS/2008/ISEC/AG/097

Εγχειρίδιο Παρουσίασης των Μεθόδων Παρέμβασης, με στόχο την πρόληψη της υποτροπής και την κοινωνική επανένταξη των ανηλίκων παραβατών.

JUST. Δικαιοσύνη Ανηλίκων. Ανάπτυξη μεθόδων παρέμβασης με βάση τα δικαιώματα του παιδιού για την πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας και την κοινωνική επανένταξη των νεαρών παραβατών.

Ιταλία. Ελλάδα, Ρουμανία. JLS/2008/ISEC/AG/097

Εγχειρίδιο Εφαρμογής των Μεθόδων Παρέμβασης με στόχο την πρόληψη της υποτροπής και την κοινωνική επανένταξη των ανηλίκων παραβατών.

JUST. Δικαιοσύνη Ανηλίκων. Ανάπτυξη μεθόδων παρέμβασης με βάση τα δικαιώματα του παιδιού για την πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας και την κοινωνική επανένταξη των νεαρών παραβατών.

Ιταλία. Ελλάδα, Ρουμανία. JLS/2008/ISEC/AG/097

Δικαίωμα σου! Ξεναγός Δικαιωμάτων και Υπηρεσιών για Νέους Πολίτες. (1999).

ΑΡΣΙΣ Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων.

Τη συλλογή και επιμέλεια του παρόντος υλικού
είχε ο Χρήστος Μπαλικτσίογλου, κοινωνιολόγος,
στέλεχος της Άρσις,
συντονιστής του προγράμματος JUST.

Τη νομική επιμέλεια του κειμένου
είχε η Κατερίνα Μανωλέα, δικηγόρος
και συνεργάτης της Άρσις,
βοηθός συντονιστή κατά την υλοποίηση
του προγράμματος JUST.

ΚΑΝΟΝΕΣ

σεβασμός

ελευθερία

συμμετοχή

προστασία

ισότητα

δικαιοσύνη

ενημέρωση

Πρόγραμμα
"Πρόληψη και καταπολέμηση της Παραβατικότητας «

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Ελευθερίας Ασφάλειας και Δικαιοσύνης

JUST.

Δικαιοσύνη Ανηλίκων.
Ανάπτυξη μεθόδων παρέμβασης
για την πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας
και την κοινωνική επανένταξη των νεαρών παραβατών.

Ιταλία. Ελλάδα, Ρουμανία.
JLS/2008/ISEC/AG/097

2009-2011

Save the Children

Italia ONI US

Salvați Copiii

Save the Children Romania

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ

Ministero della Giustizia

DIPARTIMENTO GIUSTIZIA MINORILE

